

15. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1.pdf> (дата звернення: 06.04.2024).

16. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf> (дата звернення: 06.04.2024).

Ілона Біла,

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук,
доцент Ірина Нестайко,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО СТРУКТУРИ ТА ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ: ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК У ПРАКТИЦІ ВЧИТЕЛІВ

Сучасний світ динамічно розвивається, і система освіти повинна враховувати ці зміни. Традиційні методи викладання вже не завжди відповідають потребам та інтересам сучасних учнів. Тому виникає потреба у вдосконаленні навчального процесу за допомогою сучасних підходів та інноваційних методик.

Отже, метою нашої роботи є дослідити, як використання інноваційних методик в практиці вчителів допоможе покращити сучасну освіту.

Проблематику викладання предметів за старими методиками та використання інноваційних засобів вивчали: Варзацька Л., Башинська Т.,

Голодюк Л. Використання нового є актуальним питанням сьогодення. Це пов'язано з наступними причинами:

- Підвищення мотивації та залучення учнів до навчання: сучасні методики, такі як гейміфікація, проектно-орієнтоване навчання, STEM-освіта, дозволяють зробити уроки більш цікавими, динамічними та інтерактивними.

- Розвиток критичного мислення, комунікативних та командних навичок: Сучасні підходи акцентують увагу на розвитку не лише предметних знань, але й ключових компетенцій 21 століття, таких як критичне мислення, комунікативні та командні навички.

- Покращення засвоєння знань та формування компетенцій: Завдяки інноваційним методикам учні стають активними учасниками навчального процесу, що сприяє кращому засвоєнню знань та формуванню компетенцій.

- Підвищення ефективності та динамічності уроків: сучасні підходи дозволяють зробити уроки більш ефективними та динамічними, що дає можливість вчителям економити час та ресурси.

Основні сучасні підходи та інноваційні методики:

- Гейміфікація: використання ігрових елементів у навчальному процесі.
- Проектно-орієнтоване навчання: реалізація проектів, які відповідають потребам та інтересам учнів.

- STEM-освіта: навчання, яке поєднує науку, технології, інженерію та математику.

- Дистанційне та змішане навчання: використання онлайн-інструментів та платформ для навчання.

- Особистісно-орієнтоване навчання: з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня [5].

Урок представляє собою ключовий елемент навчального процесу, який має вирішальне значення для успішного засвоєння матеріалу учнями. Сучасний підхід до структури та планування уроків вимагає використання інноваційних методик з метою залучення учнів до активної участі в процесі

навчання та стимулювання їхнього критичного мислення, творчості та саморозвитку.

Диференційований підхід у структурі уроків є одним із ключових напрямків у сучасній освіті, замість стандартної, одноманітної структури, яка може не враховувати індивідуальні особливості та потреби учнів. Основні принципи диференційованого підходу включають:

1. **Різноманітність методів навчання:** Вчителі використовують різні методи, техніки та матеріали для відповіді на потреби учнів. Наприклад, це може включати різні типи завдань (творчі, аналітичні, практичні), різні форми роботи (індивідуальна, групова, парна).

2. **Групування за рівнем навчальних досягнень:** Учні можуть бути розділені на групи залежно від їхнього рівня знань і навичок. Це дозволяє вчителю працювати з кожною групою з урахуванням їхніх потреб і здібностей.

3. **Індивідуальне завдання:** Вчителі надають учням завдання, які відповідають їхнім потребам і можливостям. Це може бути адаптовані завдання, додаткові завдання для розширення знань або завдання з різними рівнями складності.

4. **Формативна оцінка:** Вчителі здійснюють постійне відстеження прогресу кожного учня і надають зворотний зв'язок, щоб допомогти їм поліпшити свої навчальні досягнення.

5. **Розвиток саморегуляції:** Учні навчаються виявляти та оцінювати свої власні навчальні потреби та вибирати стратегії навчання, що найбільше відповідають їхнім індивідуальним стилям та потребам [6, с.188].

Диференційований підхід у структурі уроків сприяє більш ефективному навчанню, забезпечуючи кожному учневі можливість розвиватися відповідно до його індивідуальних потреб та можливостей [4, с.3].

Проблемне навчання – це підхід, при якому уроки організовані навколо розв'язання реальних проблем або завдань, що спонукає учнів до дослідницької діяльності та самостійного пошуку рішень. Цей метод структурує навчальний процес таким чином, щоб учні не лише засвоювали

факти та знання, а й розвивали критичне мислення, креативність та навички співпраці.

У рамках проблемного навчання учням перешкоджають реальні проблеми або завдання, для розв'язання яких вони повинні застосовувати свої знання та вміння. Це може включати такі етапи, як аналіз проблеми, пошук інформації, вибір стратегії розв'язання, експериментування та висновки.

Проектне навчання – це методологія, де учні активно залучаються до роботи над конкретними проектами або завданнями, що вимагають співпраці, креативності та інтердисциплінарного мислення. Під час проектного навчання учні не лише засвоюють нові знання та вміння, але й застосовують їх на практиці для розв'язання реальних проблем або створення конкретних продуктів чи ресурсів [1, с.50].

Основні принципи проектного навчання включають створення аутентичних завдань, де учні можуть застосовувати свої знання в реальних ситуаціях; сприяння розвитку креативності та самореалізації через відкрите мислення та експерименти; розвиток комунікаційних навичок через співпрацю та обговорення ідей у групах. Проектне навчання дозволяє учням бачити зв'язки між різними областями знань і розвивати більш глибоке розуміння предметів.

Спільні риси проектного та проблемного навчання:

- залучення до навчального процесу реальних проблем і ситуацій;
- ґрунтуються на справжніх освітніх цілях;
- включають проміжну (поетапну) та підсумкову оцінку роботи;
- учень – у центрі навчальної діяльності, а вчитель – керівник навчального дослідження;
- є внутрішньо привабливими та мотиваційними;
- часто є мультидисциплінарними;
- допомагають відпрацювати навички співпраці, вирішення проблем та застосовувати критичне мислення в процесі роботи [7].

Сучасні підходи до планування уроків в освіті відображають використання різноманітних технологій і цифрових інструментів. Етап рефлексії у плануванні уроків є ключовим для професійного зростання вчителя. Під час цього етапу вчителі аналізують ефективність своєї роботи, ретельно розглядають пройдений матеріал та реакцію учнів на нього. На основі аналізу ефективності уроку вчителі визначають можливості для покращення. Це може включати зміну методів навчання, коригування структури уроку, підбір додаткових ресурсів чи індивідуальний підхід до роботи з окремими учнями. Урахування різноманітності учнів у процесі планування уроків відіграє важливу роль у створенні ефективного навчального середовища. Вчителі стежать за індивідуальними потребами, стилями навчання та рівнем здібностей кожного учня, щоб забезпечити їм максимальну можливість успіху. Планування з урахуванням різноманітності учнів передбачає використання різноманітних методів навчання та стратегій, які враховують різні стилі та темпи навчання. Наприклад, для візуальних учнів можуть використовуватись графіки, діаграми та мультимедійні матеріали, тоді як для аудіальних учнів - аудіозаписи, дискусії та відтворення аудіоматеріалів. Для кінестетичних учнів можуть бути заплановані практичні завдання та ігри, які активізують рух.

Результати нашої роботи: підвищення мотивації та залучення учнів до навчання; розвиток критичного мислення, комунікативних та командних навичок; покращення засвоєння знань та формування компетенцій; підвищення ефективності та динамічності уроків. Використання сучасних підходів та інноваційних методик у структурі та плануванні уроків є ключовим фактором вдосконалення навчального процесу. Цей підхід сприяє підвищенню мотивації та залучення учнів, розвитку 21 століття, персоналізації навчання та кращому засвоєнню знань.

Список використаної літератури

1. Башинська Т. Проектувальна діяльність – основа взаємодії вчителя та учнів. Дайджест педагогічних ідей та технологій. 2019. № 3. С. 49 – 52.
2. Варзацька Л. Інтерактивні технології в системі особистісно-зорієнтованої освіти. Дивослово. 2016. № 4. С. 15–25.
3. Варзацька Л. Методика інтегрованого уроку мови. Дивослово. 2021. №3. С. 31 – 50.
4. Голобородько Є. П. Загальні питання інтерактивного навчання. Збірник наукових праць: Інтерактивне навчання: Досвід впровадження. За заг. ред. В. Д. Шарко. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. С. 3 – 6.
5. Голодюк Л. Моделювання уроку у площині використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Випуск 108. Кіровоград, 2019. С. 186 – 192.
6. Веб- ресурс НУШ. Джерело доступу: <https://nus.org.ua/view/yak-i-koly-zastosovuvaty-problemne-navchannya-problem-based-learning/>

Юлія Гавришків,
Науковий керівник – доктор філософії,
асистент кафедри української мови та славістики
Наталія Матвеева

ВІДОБРАЖЕННЯ ВІЙНИ В МОВІ

Мова – динамічна система, яка змінюється, реагуючи на всі події певної мовної спільноти. Найвиразнішими ці трансформації є в лексичній сфері. Справді, саме лексичний склад мови є найчутливіший до змін, що відбуваються в суспільстві. Такі зміни, очевидно, призводять до трансформацій у лексичному складі кожної мови.

Події суспільно-політичного життя, економічна ситуація в суспільстві, розвиток технологій тощо часто впливають на лексичний склад мови. Зокрема, російсько-українська війна, що почалася у 2014 році, і повномасштабне вторгнення РФ на наші землі 24 лютого 2022 року великою мірою визначають